

Орна Ландау і Нуріт Коен

 Library

ДІДУСЬ РОЗКАЗУЄ ВСЕ, ЯК БУЛО

Пригода у День незалежності

Ілюстрації: Міхаль Дюбуа

ДУХ І ЛІТЕРА

Орна Ландау і Нуріт Кoen

ДІДУСЬ РОЗКАЗУЄ ВСЕ, ЯК БУЛО

Пригода у День незалежності

Ілюстрації Міхаль Дюбуа

Переклала з івриту Аня Хромова

Майже в усіх дітей у моєму класі є дідусі. Але ні в кого немає такого, як дідо Йорам.

Бо у діда Йорама
найсмішніше сиве волосся.
«Як у Бен-Гуріона», — каже
мама. «Як у Альберта
Ейнштейна», — каже тато.

І сміється він голосніше за
всіх. «Громовито», — каже
мама. «Розкотисто», —
каже тато.

І ще у нього найдовші
вуса. «Як у турецького
султана», — каже мама.
«Як у морського лева», —
каже тато.

А головне — він розповідає найцікавіші історії.
«У діда Йорама розвинена фантазія», — каже
мама. А тато завжди додає: «Дідо Йорам просто
вигадько!».

Дідо Йорам відказує, що зовсім він не
 вигадько, та і з фантазією у нього не дуже.
 — Мої історії цікаві, бо я жив у цікаві часи,
 — стверджує він. — А тобі, Йóтаме, я бажаю
 жити в нудні часи.

— Чого це я маю жити в нудні часи? —
 обурююсь я. — Я хочу жити в цікаві! Як ти,
 діду!
 — Не варто, — відповідає мені дідо. — Коли я
 був твого віку...

Зазвичай, щойно хтось із дорослих каже «Коли я був твого віку...», я тут-таки починаю позіхати, а іноді навіть одразу засинаю. Але коли дідо Йорам отак заводить, я миттю випростовуюсь, увесь, але особливо випростовую вуха, щоб були насторчені, як у вівчарки, і підсідаю поближче до діда, аби розчути кожне слово.

— Коли я був твого віку, ти знаєш, де я був? — запитує мене дідо, поки ми з ним розставляємо стільці на терасі, щоб дивитись увечері салют до Дня незалежності.

— День був, як сьогодні — переддень Дня незалежності. Тільки тоді ще ніхто не знав, що це буде День незалежності, а я плив посеред відкритого моря!

— Ха-ха-ха! — сміюся я. — Посеред відкритого моря? Та ти ж виріс у кібуці!

— Так і є, — відповідає дід, підкручуючи вуса. — Але я, як тобі відомо, завжди кажу лише тільки правду. А правда така, що я плив посеред відкритого моря. І не просто собі плив — мене ледь не занесло на інший кінець світу!

— Не може бути, діду! Твої мама й тато ніколи б не дозволили тобі занестися на інший кінець світу!

— Загалом ти правий, — каже дід. — Але то були інші часи...

За кілька тижнів до того усі дорослі в кібуці Ханіта почали поводитись
якось дивно. Вдень вони працювали, а по ночах ходили на варті. А під
час вечері у їдальні багато перешіптувалися.

Розумієш, кібуц Ханіта навіть зараз — усього лише маленьке поселення на півночі Ізраїлю, але тепер він — частина держави. У ті ж часи тут панували британці, а ми не мали своєї держави. Коли британці повідомили, що забираються з Ізраїлю, ми захотіли, щоб це була наша країна, а араби, які теж жили тут, — щоб їхня. Кібуц Ханіта розташований далеко від інших єврейських поселень і не мав тоді з ними хорошого зв'язку. Дорослі непокоїлись: що стане з нашим маленьким кібуцом, якщо почнеться війна? Хто нас захистить? І якщо усі дорослі вартуватимуть кібуц, то хто попіклується про дітей?

Одного разу вночі ми почули знадвору шум і звуки вибухів. А на ранок, коли ми прокинулись, почали відбуватись дивні речі.

— Які, наприклад? — підозріло запитав я.

— Наприклад, Шайке скликав усіх дітей і кожному вручив подарунок: дерев'яний жетон з іменем. Це було дуже дивно! У ті часи в кібуці не було заведено робити подарунки. У нас майже не було іграшок, і ми ніколи-ніколи не отримували кожен свого окремого подарунка. Я дуже зрадив жетону, який дав мені Шайке.

А потім прийшов Йосеф і теж зробив дещо дивне: він обійшов усіх дітей один по одному і дав кожному по маленькому глиняному глечичку, а всередині було вуджене м'ясо!

Потім ми пішли митись. Уявляєш, отак знічев'я, посеред тижня?

— Усі миються посеред тижня, діду, — засміявся я. — Щодня миються.

— Гм. Ти не повіриш... — відповів дід. — Ну і щоб ти знав, я ненавидів митися, тому оцій дивині не зрадив зовсім. А що найдивніше, нас вбрали в шабатній одяг, хоч була зовсім не субота. А дорослі ходили по кібуцу туди-сюди замість працювати, хоч була зовсім не субота. Ніхто не казав нам іти вчитись чи працювати, і тоді я остаточно зрозумів, що хоч і не субота, але й не будень.

І справді, зненацька десь в обід до кібуцу приїхала колона вантажівок. Вони прибули, щоб забрати нас, дітей кібуцу, до Хайфи, де було безпечно.

Кожен повісив собі на шию жетон, який зробив для нього Шайке, кожен ніс маленький наплечник з одягом і глечиком з м'ясом, яке приготував для нього Йосеф. І ми усі разом рушили до вантажівок.

Мама з татом пішли нас проваджати.

Мама міцно обійняла мене і сказала:
«Бережи себе».

А тато сказав:

«Пам'ятай, ти уже дорослий хлопець».

«Берегтиму», — сказав я мамі.

«Пам'ятатиму», — сказав я татові.

А тоді — бо враз відчув себе дорослим — я швидко заліз до вантажівки і сів поруч із нашим супровідником.

СМІТТЯ НЕ
КИДАТИ!

Ми їхали довго-довго. Вантажівки підстрибували і вихитувались. І ми розгойдувались із боку в бік на твердих залізних лавах. В кузові було темно й спекотно. Так ми їхали день по дню. Я уже думав, що ми ніколи не приїдемо.

— День по дню, діду?

— Ну добре, може зараз я трохи і перебільшив. Кілька годин. А може, й годину. Але нам здавалось, що минуло багато років. Тоді вантажівка зі скрипом зупинилась. Кузови відчинили. Я повністю засліп від яскравого світла.

— Засліп?

— Ну добре, мені трошечки потемніло в очах. Але коли я звик до світла, то одразу зрозумів, де я: на березі моря! На море ходити я любив, а тому дуже зрадів.

רועי פלד,
עסקי ב-ScoutCam
"אנחנו יודעים לך
פחדונו"

ר"ה אינשטיין (הדברים) ועוד ב-ScoutCam מתכוונים לתחייב בשנים הקרובות את הפעילות בתחום סביב מכוניות מכל סדר גדול, שתקלה בהן פירושה נזק כספי עצום או חלילה איבוד חיי אדם. ה-Go-to-Market עשו להיות יצירתי הרכיבים עצמם, או יצרני מכוניות, או מכוניות וכו'. מורכבות רבה, מעליות וכו'. את המצלמות הועירות בנקודות ניהול ה-AI ושלל התוכנות מניסיון כמוכן חלק מהפיתוח של ScoutCam.

להיכנס לקרביים של המכונית

"אני מגלה היווצרות, התרחבות או העמקה של פגם כשאני בחון את הרכיב באופן רציף", מסביר פלד. "כעזרת הידע שצברתי אני יודע לחזות כי מדובר בתקלה שצפויה להתרחש תוך שישה חודשים. לכן נומן הקרוב - לא באופן בחול, כלי לחץ - תודרש החלפה של הרכיב. הסטורים היווצרניים שלנו מאפשרים גישה גם לחלקים במכונית - בכלי טיס למשל - שנפתחים ונבדקים לעתים נדירות, אם בכלל. לצד זאת, העובדה שאני רואה את הפגם באופן רציף מייצרת את היתרון לחייה הנחות למשל - שהבעיה קטנה מודברציות בשל קלות המאמצים למסור."

רגמת בעצם שמר את שיר שמותיו בנפילת פרסה בנספח הממלכה שרשרת למורה הצעיר "תו" מדי בורג או היתלשות של אודר כסף או חליה חר מיעבה האחותה הן ציטונו בכל שניתן דרך משרה לגדוע אותו באיכו תה לה שם עולמו בנכות שפיתחה - הועירות ביותר את תחום האחזקה החזויה

Але не надовго...

«До моря не підходьте, — скомандував наш супровідник. — Сидіть тихенько і чекайте».

Ну от скажи мені, що це за море, якщо у нього не можна заходити?

— Море, до якого не можна заходити, — це просто непотріб якийсь, — погодився я з дідом. — І що ви зробили?

— Що зробили? Ми чекали. І їли бутерброди з сиром, які нам роздали. А ще розмовляли. І нудились. І чухались від піска, який надуло у наш шабатній одяг.

А тоді раптом на березі моря з'явилося багато людей. Хтось грав на акордеоні, просто на піску поставали хороводи. Я стомився і хотів пити. Я не розумів: чому усі танцюють?

Інші діти також виглядали втомленими, але до нас підійшов якийсь незнайомець і схвильовано сказав: «Чого ви сидите тут з кислими мармизами? У нас нарешті є держава! Ставайте до хóri!»

Тож, попри се і попри те, я дав одну руку Орí , а за
другу мені взявся хтось незнайомий, і я став водити
хороводи на честь народження нашої держави.

Поки раптом всі не зупинились.

«Прибула “Меунá”!» — закричав хтось.

“Меуна”? Що ще за “Меуна”? Ти теж не знаєш, про що мова, так? Давай я тобі розкажу. “Меуна” — то був величезний пліт, прив’язаний до моторного човна, на цьому плоті перевозили вантажі і спорядження. І того вечора частиною вантажу і спорядження були ми — діти із Ханіти.

З маленького причалу спустили дошку, нею почали заносити на пліт речі і спорядження. «Йораме, сідай уже на пліт!» — поквапила мене вихователька, але я — ти не повіриш, бо знаєш, що я сміливець зі сміливців, — я злякався. Дошка між причалом і плотом висіла над загрозливими хвилями, а пліт розгойдувався, як... як... як...

— Як пліт на хвилях, діду.

— Саме так. Він розгойдувався, а у мене в голові паморочилось від самого погляду на нього. «Пам’ятай, ти вже дорослий хлопець», — пролунав мені у вухах татів голос, але чув я і мамині слова: «Бережи себе», і на мить завагався, що робити далі. Пам’ятати чи берегти?

Зрештою наш супровідник просто підняв мене, а поставив долі уже на плоті, поруч із купою мішків, так, ніби і я сам був мішком.

Лиш пліт відплив, деякі діти, враз забувши, що вони уже дорослі, почали плакати. А коли вони почали плакати (я, звісно, ніколи не плачу, я ж не якийсь плаксивий малюк), я помітив, що одного, особливого плачу, бракує. «Де Сара?» — закричав я.

І вихователька, почувши мене, теж закричала: «Ой леле! Де Сара?»

Розумієш, Сара була немовлям. Найплаксивішим немовлям з усіх, які будь-коли народжувались на землі. З часів Адама і Єви. Коли вона відкривала рота і починала плакати, усі птахи відлітали до далеких країв, усі шакали починали вити на місяць, хай би і посеред білого дня, а людям доводилось вдягати спеціальні навушники, які не пропускають шум...

— А коли ти був маленьким, існували такі спеціальні навушники, які не пропускають шум?

— Ні... не зовсім. Але Сара таки була рідкісно плаксивим немовлям. Коли ми приїхали на морський берег біля Нагарії, її вклали на ковдрочку, трохи збоку від усіх, і вона заснула. А тепер — де вона поділась? Де Сара?

Дорослі страшно перелякались. Вони метушились, шукаючи Сару серед мішків і серед дітей, аж поки не зрозуміли: Сара залишилась на березі! Вибору не було. Пліт поплив назад по немовля. На щастя, ми не встигли далеко відійти від берега, і, теж на щастя, Сарочка скеровувала нас до берега своїм безкінечно голосним плачем!

Разом з немовлям Сарочкою та її безкінечно голосним плачем ми й вирушили у плавання до Хайфи.

— І допливли?

— Ні, поки що ні. Ми блукали пусткою великого моря, лиш ми і маленький моторний човен, коли раптом у темряві посеред могутніх хвиль я побачив на власні яструбині очі, що мотузка, якою пліт був прив'язаний до моторного човна, обірвалася, і пліт тепер був сам один! Човен продовжував плисти, а нас понесло у відкрите море!

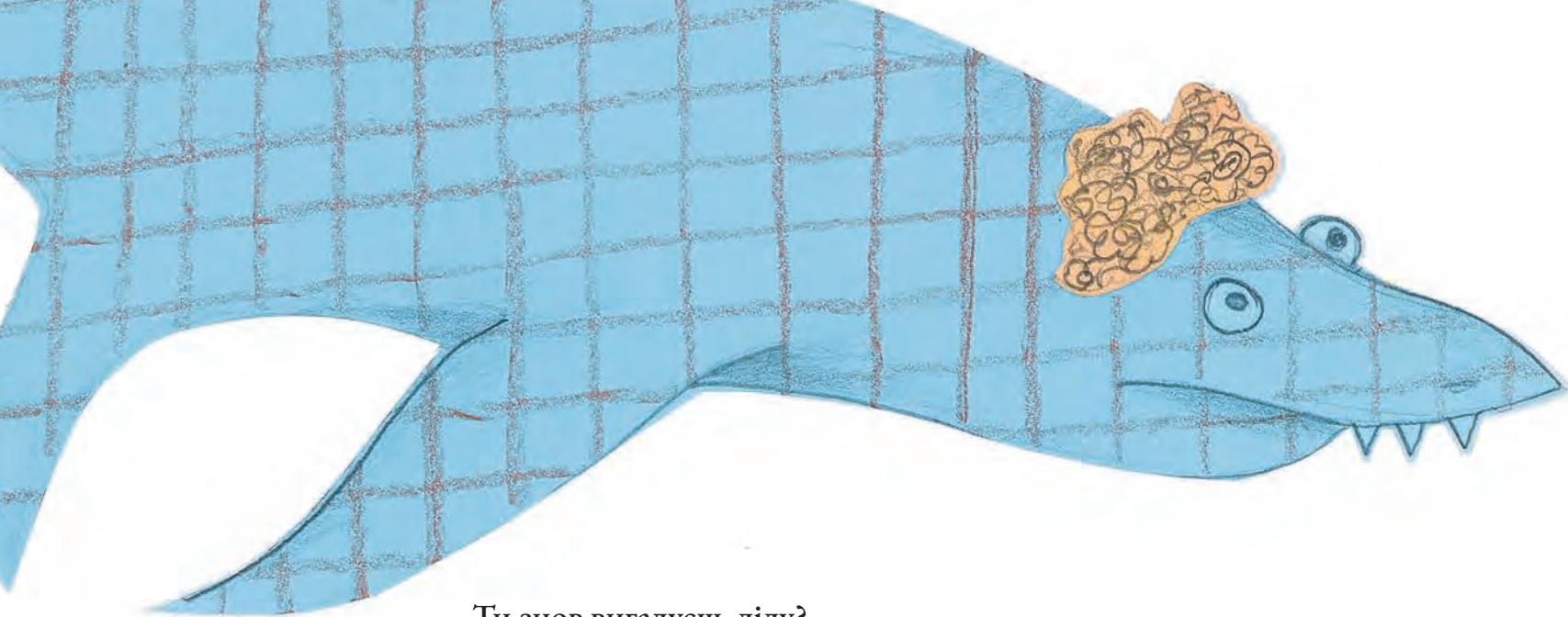

Куди нас винесе?

На Кіпр?

До Греції?

До іншого краю світу?

— Ти знов вигадуєш, діду?

— Ні, зовсім-зовсім ні. Човен і справді поплив далі, віддалився і зник у темряві, а мій голос, очевидно, поплив із ним, бо спершу я не міг вимовити ані слова. На щастя, мій голос, мабуть, скучив за мною й повернувся, і я закричав з усієї сили. І на щастя, моторний човен не встиг відплисти далеко і теж зміг повернутись і знайти нас, бо якби не це, можливо, я би жив у зовсім іншому місці, може, на безлюдному острові.

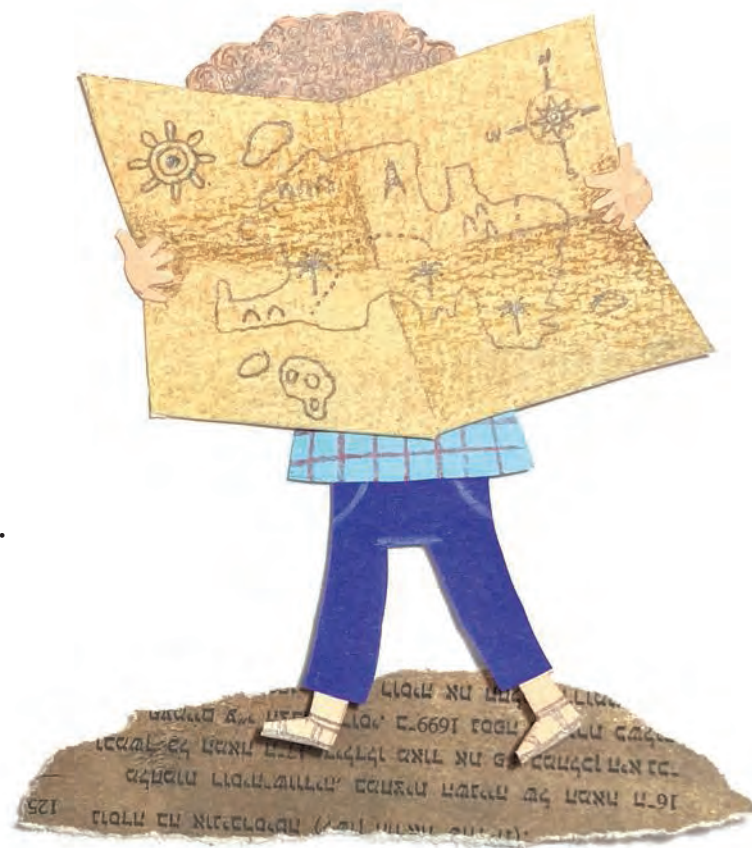

Чи на Таїті.

Або пішов би на обід акулам.

— Діду?

— Ти правий, цього всього так і не сталося. На превелике щастя, нас прив'язали назад до човна моїми довгими і красивими вусами, а сам я опинився у воді, як той рятівний трос...

— Ти у сім років мав вуса?

— Ні. Чесно кажучи, ні. Я, мабуть, цього разу трошки заплутався. Але нас таки знову прив'язали до моторного човна...

— Звичайною мотузкою?

— Ну, так, звичайною мотузкою. І ми на хиткому плоті попливли далі до Хайфи. Плавання тривало довгі години. Я тішився, що нас не віднесло на Кіпр. А що, думав я, як ми ніколи не допливемо?

— За кілька довгих годин ми прибули до Хайфи, прийшли незнайомі люди і допомогли нам спуститися на берег. Я зрадив, відчувши землю під ногами. Дуже зрадив. Сильніше, ніж коли отримав жетон і глечик, чи коли побачив берег моря. Я думаю, що зрадив так сильно, як ніколи в своєму житті.

— І що було потім? — запитав я.

— Поки нас довели туди, де ми мали спати, настав ранок. Я ж казав тобі: ніч, у яку оголосили незалежність Держави Ізраїль, я провів у відкритому морі!

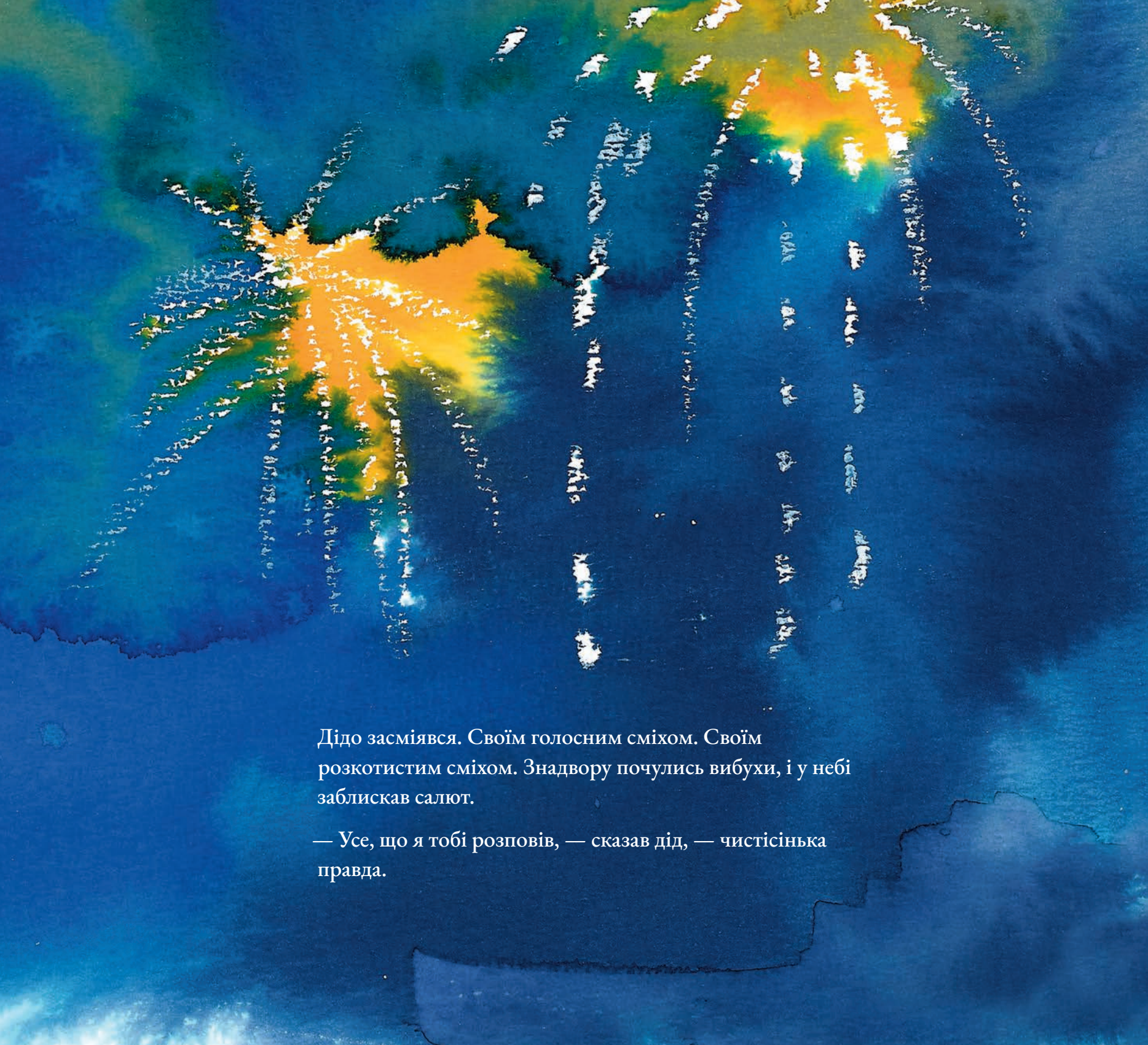
— А потім?

— Ми на кілька днів залишились у Хайфі, а тоді нас перевезли до іншого місця. Додому, в Ханіту, ми повернулися тільки восени. Коли мама приїхала навідати мене, то сказала, що я — справжній герой, бо завдяки мені врятували Сарочку і завдяки мені нас не віднесло у відкрите море. Але тобі я можу сказати, по великому-великому секрету, що насправді мені було дуже страшно, тож не такий вже я і справжній герой.

— Я думаю, що твоя мама все вірно сказала, — я взяв
діда за руку. — Я думаю, що ти справжній герой,
хоч тобі і було страшно. Але скажи, частину, в якій
пліт відірвало від човна і понесло у відкрите море,
ти вигадав, так?

A watercolor illustration of a night sky. The background is a deep, textured blue. In the upper left, a bright yellow and orange starburst or explosion radiates light. A shooting star, depicted as a bright yellow and orange streak with a long, thin white tail, streaks across the sky from the upper left towards the center. The overall style is soft and painterly, with visible brushstrokes and color blending.

Дідо засміявся. Своїм голосним сміхом. Своїм
розкотистим сміхом. Знадвору почулись вибухи, і у небі
заблискав салют.

— Усе, що я тобі розповів, — сказав дід, — чистісінька
правда.

Подяка архіву кібуцу Ханіта

Орна Ландау і Нуріт Коен
ДІДУСЬ РОЗКАЗУЄ ВСЕ, ЯК БУЛО
Пригода у День незалежності
Ілюстрації Міхаль Дюбуа

Переклад з іврит: Аня Хромова
Редакторка: Євгенія Канищева
Макет української книжки: Світлана Невдащенко

Усі права застережено

Text copyright © 2022 by Orna Landau & Nurit Cohen
Illustrations copyright © 2022 by Michal Dubois
Ukrainian translation © 2024 by Anna Chromova
© Kinneret, Zmora, Dvir – Publishing House Ltd.
© ДУХ І ЛІТЕРА, 2024

Забороняється відтворювати, копіювати, фотографувати, записувати, перекладати, зберігати в базі даних, передавати чи отримувати будь-яким електронним способом або засобами, оптичним чи іншим механічним шляхом будь-яку частину матеріалів цієї книги. Будь-яке використання матеріалів, що містяться в цій книзі, суворо заборонено без письмового дозволу видавця.

Наклад 1000 прим.
Printed in Ukraine

